

VI. NYÁRI EGYETEM A KÖZÖSSÉGI RÉSZVÉTEL FEJLESZTÉSÉÉRT

Szólásszabadság, média, internet

**Dr. Székely Iván
OSA Archivum, BME
szekelyi@ceu.hu**

**Kunbábony
2009. július 25.**

[Tartalomjegyzék helyett]

Szólásszabadság

Rokonai

Mi is az

Más-e az interneten

Korlátai

Előfeltétele:
információszabadság

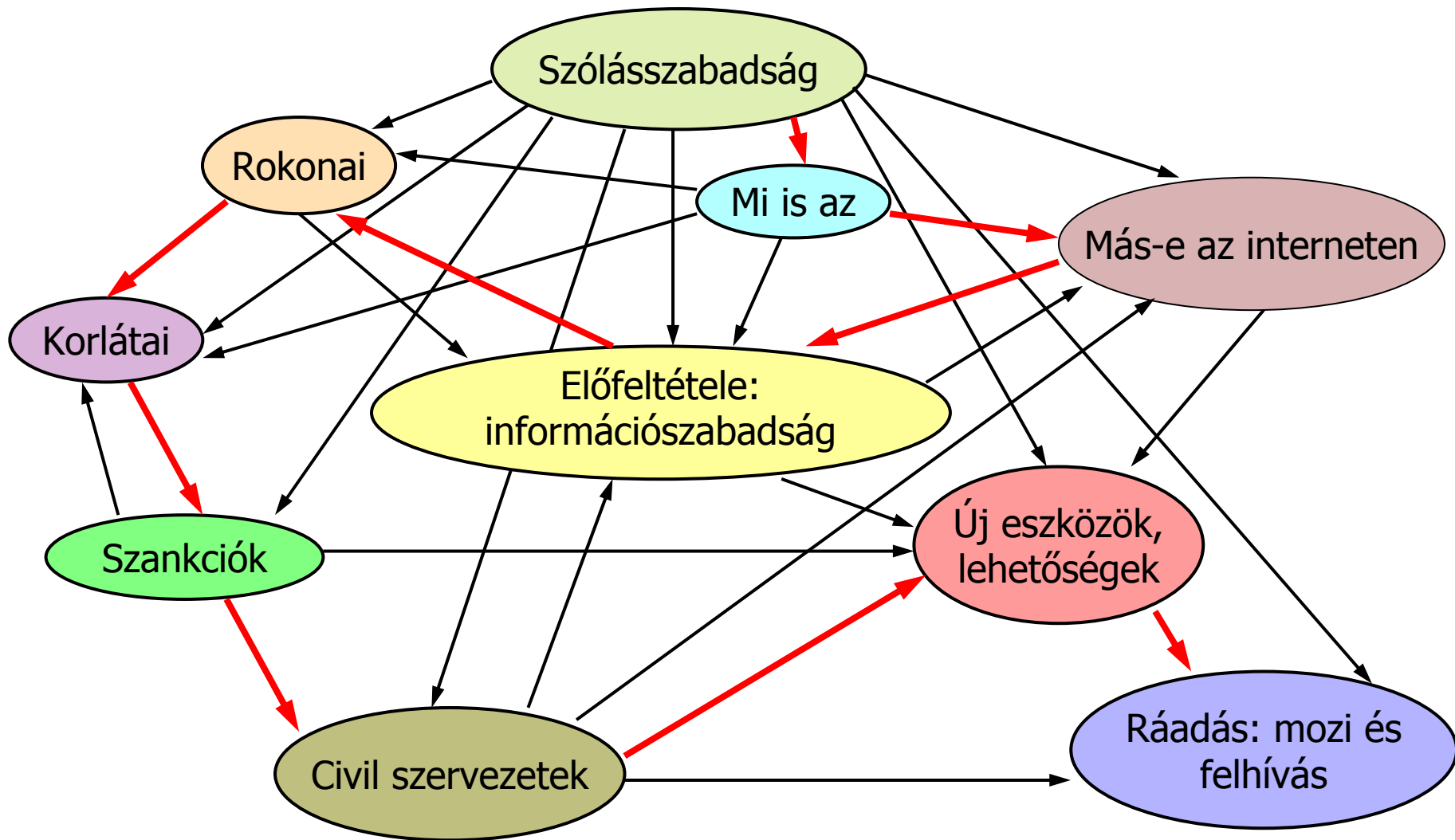
Szankciók

Új eszközök,
lehetőségek

Civil szervezetek

Raadás: mozi és
felhívás

[Tartalomjegyzék helyett]

Szólásszabadság: mi is az?

Mindenkinek joga van a vélemény és kifejezés szabadságához. Ez a jog magában foglalja annak szabadságát, hogy véleménye miatt senkit se zaklassanak, továbbá hogy bármilyen eszközzel és hatásokra való tekintet nélkül mindenki tájékozódhasson és tájékoztathasson, és eszméket megismerhessen, információkat és eszméket terjeszthessen.

*Emberi jogok egyetemes nyilatkozata, 19. Cikk
(ENSZ, 1948)*

Szólásszabadság: mi is az?

Mindenkinek joga van a vélemény és kifejezés szabadságához. Ez a jog magában foglalja annak szabadságát, hogy véleménye miatt senkit se zaklassanak, továbbá hogy bármilyen eszközzel és hatásokra való tekintet nélkül mindenki tájékozódhasson és tájékoztathasson, és eszméket megismerhessen, információkat és eszméket terjeszthessen.

*Emberi jogok egyetemes nyilatkozata, 19. Cikk
(ENSZ, 1948)*

Szólásszabadság: mi is az?

1. Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát országhatárookra tekintet nélkül és anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhasson. [...]
2. E kötelezettségekkel és felelősséggel együttjáró szabadságok gyakorlása [...] olyan [...] korlátozásoknak vagy szankcióknak vethető alá, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a területi sértetlenség, a közbiztonság, a zavargás vagy bűnözés megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, mások jó hírneve vagy jogai védelme, a bizalmas értesülés közlésének megakadályozása, vagy a bíróságok tekintélyének és pártatlanságának fenntartása céljából.

*Egyezmény az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről,
10. Cikk (Európa Tanács, 1950)*

Szólásszabadság: mi is az?

1. Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát országhatárokon túl és anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhatna. [...]
2. E kötelezettségekkel és felelősséggel együttjáró szabadságok gyakorlása [...] olyan [...] korlátozásoknak vagy szankcióknak vethető alá, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a területi sértetlenség, a közbiztonság, a zavargás vagy bűnözés megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, mások jó hírneve vagy jogai védelme, a bizalmas értesülés közlésének megakadályozása, vagy a bíróságok tekintélyének és pártatlanságának fenntartása céljából.

*Egyezmény az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről,
10. Cikk (Európa Tanács, 1950)*

Szólásszabadság: mi is az?

- (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.
- (2) A Magyar Köztársaság elismeri és védi a sajtó szabadságát.

(A Magyar Köztársaság Alkotmánya, 61. §)

Igazat kell-e mondani?

... önmagában a sértő, lealacsonyító kifejezések használata vagy más, ezzel egyenértékű cselekmény elkövetése az Alkotmány 61. § (1) bekezdésének oltalma alatt áll, amely a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi.

*(18/2004. (V. 25.) AB határozat
a Btk. módosításának alkotmányellenességéről)*

Igazat kell-e mondani?

A sajtóetikai kódexek álságossága:

- Valótlanság közlésének tilalma...
- Tények és adatok ellenőrzése...
- Objektivitás, pártatlanság...
- Plurális tájékoztatás...

Igazat kell-e mondani?

Újságírói nézetrendszerek

- a) Kormányhű
(az uralkodó politikai erő támogatója)
- b) Európai típusú
(eszmék, pártok iránt elkötelezett)
- c) Angolszász
(objektív, plurális)
- d) Bulvár
(szenzáció-orientált)

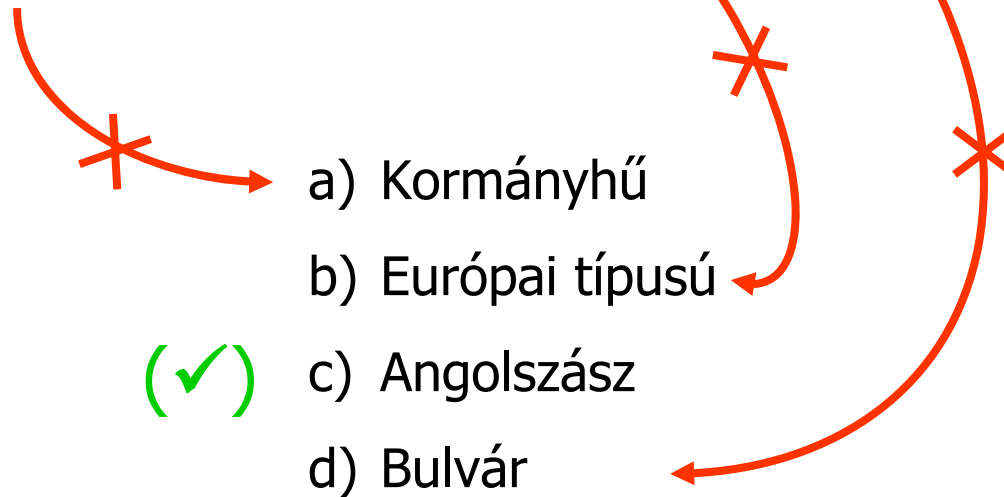
Igazat kell-e mondani?

- Valótlanság közlésének tilalma...
 - Tények és adatok ellenőrzése...
 - Objektivitás, pártatlanság...
 - Plurális tájékoztatás...
-
- a) Kormányhű
 - b) Európai típusú
 - c) Angolszász
 - d) Bulvár

Igazat kell-e mondani?

- Valótlanság közlésének tilalma...
- Tények és adatok ellenőrzése...
- Objektivitás, pártatlanság...
- Plurális tájékoztatás...

Megsérthetünk-e másokat?

Véletlenül, szándékosan?

egyént: becsületsértés
rágalmazás
hamis vád
jóhírnév sérelme...

→ Polgári jog ✓

közösséget: Sátáni versek
karikatúrák
sértő transzparenszek
bekiabálások...

Kell-e büntetni?

Megsérthetünk-e másokat?

- A közszereplőknek több kritikát kell elviselniük
(„Hivatalos személy megsértése”?)
- Van-e közerkölcs?
(„Itt és most”)
- Hol a határ?

Mindez más-e (mitől) az interneten?

- eszközök: fórum, blog, chat, wiki, web2.0...
- virtuális közösségek
- virtuális/többes identitások
- virtuális valóság
- véleményformálás, tematizálás
- gyors reagálás
- érték és szemét

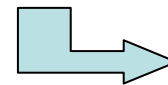
→ „felszabadító” technológia?

Előfeltétel: információszabadság

Véleményt csak akkor tudunk formálni, ha ismerjük a valóságot

(Van-e információ *nélküli* szabadság?)

Glasznoszty...

FEJLŐDÉS

A szólásszabadság rokonai, barátai

- a kifejezés szabadsága
- lelkiismereti és vallásszabadság
- a gyülekezés szabadsága
- részvétel a döntéshozatalban
- sajtószabadság
- szamizdat
- alternatív kultúrák...

A szólásszabadság korlátai

- cenzúra – (+)
- propaganda – (+)
- titokvédelem – (+)
- gyűlöletbeszéd –+ → „*Clear and present danger*”
- magánélet +(-)

A szólásszabadság korlátai

- „Technikai” korlátozás:
- tartalomszűrés
 - wiki át- és visszaírás
 - fórum témarambolás
 - elárasztás
 - technikai rombolás...

Azt kapjuk, amit „a legtöbbben keresnek”... (keresőgépek)

Szankciók

- kimoderálás
 - notice-and-take-down
 - territorialitás: nemzeti jog kontra internet
- *korlátozható-e az internetes kommunikáció?*
- *állandó megfigyelés (surveillance)?*
- *És mi történik az otthonokban?*

Civil szervezetek

→ www.tasz.hu

→ www.article19.org

INDEX ON CENSORSHIP

→ www.indexoncensorship.org

→ www.access-info.org

→ www.foiadvocates.net

→ www.aip-bg.org

Új eszközök, lehetőségek

→ www.martus.org

→ www.parallelarchive.org

ságházaaszólás
szabadságháza
aszólásszabad
ságházaaszólás
szabadságháza
aszólásszabad
ságházaaszólás
szabadságháza
aszólásszabad

→ www.szolasszabadsaghaza.org